

Téma 3: Je pravdivé tvrzení, že na našich školách příliš brzy rozdělujeme děti na „schopné“ a „méně schopné“?

Položené otázky:

- Za jakých podmínek by bylo možné, aby i u nás všechny děti chodily do patnácti do jedné školy?
- V čem je časně dělení dětí na schopné a méně schopné prospěšné a v čem ne?
- Jak je možné, že ty země, kde je selekce dětí minimální, dosahují v mezinárodním srovnání výborných výsledků?
- Souhlasíte s tím, aby mezi hlavními cíly vzdělávání v České republice bylo uvedeno, že v dohledném časovém horizontu chceme, aby do patnácti let chodily všechny děti do společné školy?
- Jakým způsobem by měla odborná veřejnost vysvětlovat laikům výhody a nevýhody společné školy?

Hlavní teze:

- Integrace, tedy schopnost běžných škol přijmout dítě s nějakým handicapem, má prakticky všeobecnou podporu u odborné veřejnosti.
- Inkluzivní škola je považována za žádoucí cíl v daleké budoucnosti. Dokud se ale nezmění zásadním způsobem možnosti ZŠ zaměstnat speciální pedagogy, etopedy a další podpůrné profese, není možné o inkluzivní škole uvažovat. Podstatné je, že za inkluzivní školu není diskutujícími považována společná škola pro všechny děti.
- K inkluzivní škole bychom měli dospět přirozenou cestou větší podpory ZŠ, které postupně budou naplňovat ty funkce, jež dnes plní praktické a speciální školy.
- Zavedení inkluzivního vzdělávání vnímá podstatná část rodičů jako omezení svého práva na svobodnou volbu školy. Do značné míry proto, že ve veřejné debatě splývají termíny inkluzivní, společná a jednotná škola.
- Současný model vzdělávání různě nadaných dětí v různých typech škol je většinou vnímán jako správný a měl by zůstat i v budoucnosti zachován, protože vyhovuje dětem i jejich rodičům.

Disentní názory:

- Inkluzivní školu je třeba si stanovit jako jasný cíl vzdělávací politiky s jasným termínem realizace. Současná praxe poškozuje velkou část dětí, které tyto školy navštěvují, a jde o praxi neudržitelnou i z hlediska mezinárodního práva.

Budoucnost základních škol praktických

Hlavní teze:

- Poměrně velká míra shody existuje v tom, že na tento typ škol chodí příliš mnoho dětí, které nemají žádný mentální handicap a je to třeba změnit.
- Splynutí ZŠ praktických a speciálních se školami hlavního proudu je pro diskutující přijatelné jen ve velmi vzdáleném horizontu a to „přirozenou“ cestou.
- ZŠ praktické nabízejí svým žákům péči lépe odpovídající jejich potřebám než běžné ZŠ. Takoví žáci by si na běžné škole připadali neúspěšní.

Disentní názory:

- Zařazení do praktických škol znamená pro jejich absolventy jasné označení za „obtížně vzdělavatelné“, což pro ně znamená celoživotní handicap.
- Nejde o to okamžitě rušit praktické školy, ale jasně si určit časový horizont, kdy jejich funkci integrujeme do běžných základních škol.

Debatu o praktických školách čtěte [ZDE](#).

Budoucnost víceletých gymnázií

Hlavní teze:

- Víceletá gymnázia mají v našem vzdělávacím systému nezastupitelné místo.
- Selektce probíhá na mnoha místech systému, ne jen na VG.
- Horší důsledky má časté dělení uvnitř základních škol na jazykové, studijní a praktické třídy.
- Jestliže mají rodiče právo na volbu lepší či horší základní školy, měli by mít právo i na volbu víceletého gymnázia.
- O tom, jak ve skutečnosti fungují či nefungují VG, máme velmi málo věcných informací, proto v debatě převažují emoční tvrzení.
- Místo rušení víceletých gymnázií bychom měli podporovat zvýšení kvality základních škol.
- Víceletá gymnázia jsou žádoucí péčí o nadanější část populace.

Disentní názory:

- Víceletá gymnázia jsou chybou ve vzdělávacím systému. Přinášejí do něj více problémů, než nabízejí řešení. Prohlubují sociální stratifikaci společnosti.
- Víceletá gymnázia odebírají tahouny tříd ze ZŠ. Jejich oddělením do samostatného vzdělávacího proudu tu nadanější část populace ochuzujeme o sociální zkušenost.

Debatu o víceletých gymnáziích čtěte [ZDE](#).

Co to znamená z hlediska cílů vzdělávání a vzdělávací politiky:

- Je třeba velmi uvážlivě stanovit ve vzdělávacích dokumentech, zda budeme v budoucnosti směřovat všechny děti do patnácti let věku do jedné školy. Víceletá gymnázia mají velmi silnou podporu a jejich omezování se jeví debatujícím většinově jako nepřijatelné. Omezení praktických škol a prosazení inkluzivního vzdělávání má sice podporu odborné veřejnosti, ale prakticky jen jako vzdálený cíl, ne jako cíl s jasným termínem realizace.
- Nejsou jasné termíny inkluzivní, společná a jednotná škola. Dochází k častému zaměňování těchto termínů a v některých případech podpora inkluzivního školství neznamená souhlas se společnou docházkou různě nadaných dětí.
- Všechna opatření v této oblasti je třeba veřejně diskutovat a získávat pro ně podporu. Jde pravděpodobně o jedno z nejcitlivějších témat v rámci debaty o vzdělávací politice.

Poznámky:

Průběh celé diskuse ke všem tématům můžete sledovat [ZDE](#).

Knihovnu odkazů na články, texty a videa k tématu najdete [ZDE](#).